

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 39P/12/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121201236
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Hauerlandová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2021:2121201236.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: O. P., O.. XX.XX.XXXX, t.č. v starostlivosti starej matky: V. V., O.. XX.XX.XXXX, V. R.. M. XX, Z., t.č. Š.Č. N. XX, Z.; maloleté dieťa rodičov: matky - L. G., O.. XX.XX.XXXX, V. O. B. XX, Z., a otca - Z. P., O.. XX.XX.XXXX, V. R.. M. XX, Z., o úpravu styku, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, t a k t o

rozhodol:

I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie nasledovného znenia:

Matka je oprávnená stretávať sa s maloletou každý pondelok od 15,00 hod. do 17,00 hod., každú stredu od 15,00 hod. do 17,00 hod., každý piatok od 15,00 hod. do 17,00 hod., každú sobotu od 14,00 hod. do 18,00 hod. s tým, že matka si maloletú prevezme v mieste bydliska maloletej a na tom istom mieste maloletú starej matke riadne a včas odovzdá.

II. Súd ustanovuje Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, J. Bottu 4, Trnava za procesného opatrovníka maloletej O. P., O.. XX.XX.XXXX na zastupovanie v tomto konaní.

odôvodnenie:

1. Matka sa návrhom zo dňa 26.02.2021 doručeným tunajšiemu súdu dňa 08.03.2021 domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by upravil styk matky s maloletou. Svoj návrh odôvodnila tým, že stará matka nepodporuje styk matky s mal., hľadá dôvody, prečo sa matka s mal. nemôže stretnúť. Stará matka bola upozornená, že je v záujme mal. O., aby stará matka podporovala vzťah mal. s matkou a aby nebránila stretávaniu a toto umožňovala. Od októbra 2020 sa matka snaží dohodnúť so starou matkou, ktorá stretnutia prekladá, limituje max. na hodinu, toto sa uskutočnilo 4 krát, vždy za prítomnosti starej matky, ostatné razy bolo nevhodné počasie, zima, mal. bola chorá, šli jej zúbky, mala teploty, nespavosť alebo spánok. Stará matka mal. na viac ako hodinu matke dať odmieta, mal. údajne nie je zvyknutá, bude mať psychickú traumu, matka má na ňu zlý vplyv. Mal. na matku reaguje s úsmevom, primerane veku komunikujú. Stará matka matku neinformovala o zmene lekárky. CDR sa pokúšalo sprostredkovať stretávanie, no stará matka stretávanie nepodporuje, stretávanie sa realizuje zriedka a ojedinele. Keď matka raz neprišla, brali to ako nezáujem. Matka sa o maloletú zaujíma, informuje sa o nej u starej matky. Ak matka píše, nemá sa čo pýtať, je o ňu dobre postarané, ak nepíše, stará matka si to vykladá ako nezáujem. Náhradná starostlivosť u starej matky má mať len dočasný charakter, nemá plniť účel dlhodobo.

Matka k návrhu pripojila: rodný list, výpis z elektronickej komunikácie, fotodokumentáciu.

2. § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 330 ods. 1 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

Podľa § 330 ods. 1 CSP ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

Podľa § 332 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

Podľa § 361 CMP súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

Podľa § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal dieťa do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Podľa čl. 4 tretia veta základných zásad rodičovské práva a povinnosti patria obom rodičom.

Podľa čl. 5 písm. h) základných zásad Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä: podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 28 ods. 1 a 2 Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.6) Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

Podľa čl. 41 Ústavy Slovenskej republiky prvá veta starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

Podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa štáty musia rešpektovať právo dieťaťa, ktoré je oddelené od jedného alebo oboch rodičov, udržiavať pravidelne osobný kontakt s oboma rodičmi, okrem prípadov, ak by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa.

Podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru musia vynaložiť maximálne úsilie na to, aby bola uznaná zásada, že obidvaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a rozvoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí byť pritom najlepší záujem dieťaťa.

Podľa § 31 ods. 2 Zákona o rodine, žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom: v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

Podľa § 31 ods. 3 Zákona o rodine, kolízneho opatrovníka súd ustanoví aj v prípadoch, ak maloleté dieťa nemá zákonného zástupcu alebo ak zákonný zástupca nemôže z vážneho dôvodu maloleté dieťa v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať.

Podľa § 31 ods. 4 Zákona o rodine, na ustanovenie kolízneho opatrovníka sa primerane použijú ustanovenia § 60 a 61. Funkcia kolízneho opatrovníka zaniká ukončením konania alebo vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený.

Podľa § 117 Civilného mimosporového poriadku, ak treba, aby za maloletého konal opatrovník, súd na návrh ustanoví za opatrovníka najmä blízku osobu maloletého, u ktorej je predpoklad, že bude konať v záujme maloletého, ak s ustanovením súhlasí. Inak ustanoví za opatrovníka orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

3. Súd nariadil neodkladné opatrenie, keď mal osvedčené, že v danom prípade je osvedčená potreba naliehavej úpravy, pričom v danej veci je súčasne daný aj verejný záujem (§ 361 CMP), keď Slovenská republika sa zaviazala rešpektovať právo dieťaťa, ktoré je oddelené od rodičov, udržiavať pravidelne osobný kontakt s nimi (okrem prípadov, ak by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa). Súd považoval za potrebné upraviť pomery neodkladným opatrením, keď matka sa so starou matkou (evidentne) nevedia dohodnúť na tom, kedy a ako bude realizovaný styk matky s maloletou, ktorý je tak ponechaný na /svoj/ vôli starej matky, do starostlivosti ktorej bola maloletá zverená rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 11P/43/2020-89 zo dňa 08.09.2020 napriek tomu, že na pojednávaní dňa 08.09.2020 účastníci zhodne skonštatovali, že stará matka im nerobí žiadne problémy, keď chcú maloletú vidieť a stretnúť sa s ňou.

4. Na osvedčenie problematickej komunikácie starej matky s matkou maloletej matka predložila výpis z elektronickej komunikácie, z ktorej vyplýva o.i. napr. to, že „v rozsudku sa nepíše nič o návštevách, tieto nemajú na maloletú pôsobiť dobre, matka môže navštíviť maloletú do mesiaca na jednu hodinu, stará matka podáva na matku trestné oznámenie...“.

5. Záujem maloletých detí je pre súd prvoradým, pričom má za to, že vo všeobecnosti je v záujme dieťaťa, aby podmienky na vytváranie vzťahových väzieb s oboma rodičmi a blízkych osôb odvođených od rodičov, boli v zásade rovnaké. Dieťa má podľa názoru súdu právo na starostlivosť oboch rodičov, a to v takom rozsahu, ktorý zodpovedá jeho najlepšiemu záujmu.

6. Súd prihliadol na pomerne nízky vek maloletej a skutočnosť, že v útlom detstve je potrebné zachovať vzťah rodiča a dieťaťa v pomerne intenzívnej forme, aby nedošlo k ich odcudzeniu. Aj procesný opatrovník v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 11P/43/2020 skonštatoval, že náhradná osobná starostlivosť má byť iba dočasným riešením, keďže rodičia sa v spolupráci s CDR majú naučiť rodičovským zručnostiam, aby mohli zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú. Uvedené by však bolo úplne vylúčené, ak by nezostal zachovaný primeraný kontakt matky s maloletou, ktorému je starou matkou čiastočne bránené poukazom na tvrdený negatívny vplyv matky.

7. Je striktne individuálne, aké sú potreby toho ktorého dieťaťa a aký formát starostlivosti/styku je preň ten najlepší. V danom prípade stará matka striedavo uznáva a neuznáva práva matky na styk, keď napokon dospela k záveru, že matka má mať na maloletú negatívny vplyv, naopak dlhšie obmedzenie kontaktu rodičov s deťmi, prípadne nezhody starej matky a matky môžu negatívne pôsobiť na maloletú.

8. Súd mal preukázanú potrebu zachovania styku matky s maloletou, pričom stará matka návrh na zákaz styku nepodala a matke bližšie nešpecifikovala v čom má spočívať negatívny vplyv na maloletú, keď predložená fotodokumentácia osvedčuje existenciu pozitívneho vplyvu matky na maloletú.

9. Podľa citovaných ustanovení zákona a medzinárodných dohovorov rodičia, hoci nemajú maloleté dieťa zverené do svojej starostlivosti, disponujú právom na zachovanie styku (§ 45 ods. 6 ZR). Súd mal v čase rozhodovania osvedčené, že stará matka má výhrady voči vplyvu matky na maloletú a nerešpektuje rodičovské práva matky. Súd nemal osvedčenú žiadnu indiciu, ktorá by nasvedčovala tomu, že vplyv matky počas jej styku s maloletou je negatívny, ako sa domnieva stará matka. Naopak nerešpektovanie rodičovskej kompetencie môže byť z hľadiska vývinových potrieb maloletej nebezpečné a nevytvorenie primeraného vzťahu rodiča a dieťaťa sa javí súdu ako rozporné s najlepším záujmom maloletej. Súd nemal u matky osvedčené, že by nevedela s maloletou stráviť plnohodnotne čas a to dokonca aj bez prítomnosti starej matky. Stará matka sa napriek spolupráci s CDR odmieta s matkou dohodnúť na úprave styku, čo súd hodnotí ako neprípustné.

10. Nenastolenie kontaktu s rodičmi môže byť ospravedlnené len tým, ak by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa. Negatívny vplyv matky na maloletú nebol osvedčený.

11. Vzhľadom na práva detí na zachovanie vzťahu s rodičom, súd upravil styk matky s maloletou v zmysle návrhu matky, keď osoba, ktorej bolo dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti je povinná rešpektovať vzťah maloletého dieťaťa s obomi rodičmi a je povinná umožniť tento vzťah rozvíjať a nesmie doň svojvoľne zasahovať, inak to môže znamenať stratu schopnosti byť náhradným rodičom, pričom súd apeluje na starú matku, aby začala rešpektovať právo matky za zachovanie kontaktu s maloletou.

12. Súd dáva do pozornosti, že je nutné si uvedomiť, že všetci zúčastnení by mali mať sústavne na zreteli nie to, čo je vhodné alebo výhodné pre nich samých, ale čo je najlepšie pre rozvoj maloletej z dlhodobého hľadiska a jej vývinových potrieb.

13. Súd neodkladným opatrením upravil súčasne právo dieťaťa na zachovanie styku s rodičom, ktorý nemá dieťa zverené do svojej starostlivosti, poskytol ochranu najmä maloletej, aby ohľadom styku nedochádzalo k nezhodám, ako aj matke, ktorá navrhovala relatívne častejšiu úpravu styku, čo je pochopiteľné vzhľadom na vek maloletej.

14. Súd mal v danej právnej veci v čase jeho rozhodovania osvedčené také skutočnosti, ktoré odôvodňujú naliehavosť úpravy styku s maloletým dieťaťom práve neodkladným opatrením.

15. Súd neobmedzil trvanie neodkladného opatrenia, ktoré sa zmení, keď sa zmenia pomery.

16. Súd záverom vyjadruje presvedčenie, že matka sa so starou matkou napokon dohodnú o tom, ako bude styk s maloletou prebiehať, keď súdne rozhodnutie je len minimálnou garanciou oprávnenia matky na styk s maloletou, čo neznamená, že účastníci sa nemôžu dohodnúť aj nad rámec tohto rozhodnutia.

17. Vo výroku II. uznesenia súd vzhľadom na vyššie citované ustanovenia Zákona o rodine a § 117 CMP, ustanovil maloletému dieťaťu kolízneho opatrovníka, ktorý ho bude zastupovať a dohliadať na ochranu jeho práv a záujmov v tomto konaní.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (zák. č. 233/1995 Z.z.) a ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia súdom.